

**การพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานในรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
ทางรัฐศาสตร์ที่เน้นทักษะการปฏิบัติสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4**

สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*

**The Development of Practical Guidelines for Cooperate
Practitioners in the Political Discipline for the Senior Class in
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus**

พระครูกิตติวรารท, พระศิลาศักดิ์ สุเมธ, พชรเดช เสมานู, จิราภรณ์ ผันสว่าง และพรพิมล โพธิ์ชัยหล้า
Phrakru Kitiwarathorn, Phra Silasak Sumetho, Pacharadet Semanu, Jiraporn Phansawang

and Pornpimon Pochailar

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

Mahamakut Buddhist University, Roi Et Campus, Thailand

Corresponding Author, E-mail: cartoon.may@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานในรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐศาสตร์ที่เน้นทักษะการปฏิบัติสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะในระดับที่สามารถปฏิบัติงานให้มีคุณภาพได้ถึงเกณฑ์ที่ต้องการ เป้าหมายที่กำหนด ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง จำนวน 91 รูป/คน เลือกสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินผล

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานในรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐศาสตร์ที่เน้นทักษะการปฏิบัติสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด พบว่า แนวทางการปฏิบัติงานในรายวิชาฝึก

*ได้รับบทความ: 12 กุมภาพันธ์ 2563; แก้ไขบทความ: 16 มีนาคม 2563; ตอรับตีพิมพ์: 18 มีนาคม 2563

Received: February 12, 2020; Revised: March 16, 2020; Accepted: March 18, 2020

ประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐศาสตร์ที่เน้นทักษะการปฏิบัติสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชารัฐศาสตร์ การปกครอง ประกอบด้วย 1) ขั้นนำ 2) ขั้นให้ความรู้ 3) ขั้นฝึกปฏิบัติ และ 4) ขั้นประเมินผล ซึ่งโดยรวม สามารถพัฒนาด้านทักษะในระดับที่สามารถปฏิบัติงานให้มีคุณภาพได้ถึงเกณฑ์ที่ต้องการในระดับมาก ค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.55 และเมื่อพัฒนาตามแนวทางการปฏิบัติงานในรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทางรัฐศาสตร์ที่เน้นทักษะการปฏิบัติ พบว่า โดยรวมมีพัฒนาการที่ดีขึ้นซึ่งมีระดับการปฏิบัติ และความพึงพอใจในระดับมาก ค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.97

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ก่อนการทดลองมีระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ การจัดการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะมาประยุกต์ใช้ได้ที่ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.34 รองลงมาคือ บรรยากาศของการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมได้อย่างอิสระที่ระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.41 และเมื่อพัฒนาตามแนวทางการปฏิบัติงานในรายวิชาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพทางรัฐศาสตร์ที่เน้นทักษะการปฏิบัติ พบว่า หลังการทดลองมีระดับการปฏิบัติและความพึงพอใจ เพิ่มขึ้นทุกด้าน ซึ่งด้านที่มากที่สุด คือ การจัดการเรียนการสอนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ความ เข้าใจด้วยตนเอง และภาพรวมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน ด้วยการเน้นทักษะปฏิบัตินักศึกษา มีความพึงพอใจที่ระดับมาก ค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.04 รองลงมาคือ การจัดการเรียนการสอนเหมาะสมกับ ความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ระดับมาก ค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.03 2) ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาผู้เรียนด้าน ทักษะในระดับที่สามารถปฏิบัติงานให้มีคุณภาพได้ถึงเกณฑ์ที่ต้องการ พบว่า สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทักษะการปฏิบัติ; ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

Abstract

The objectives of the research were 1) to improve the practical guidelines for cooperate practical training in the political discipline for the senior class in MBU Roi Et Campus and 2) to compare the learners' skills that develop to meet the criterion set. The senior students, totally 91 in number, are the target group, selected by means of specific sampling. The research tools consist of learning plan and assessment designs.

The research results were described as follows: 1) The development of the practical guidelines for cooperate practical training in the political discipline should comprise the following 4 steps: (1) Introduction, (2) Contents, (3) Practice and (4) Evaluation. In an overall aspect, it was found that the guidelines for development of learners' skills

to meet the criterion set were at the 'MUCH' level, with the mean at 3.55 percentage point. And the mean at 3.97 percentage point was found when the development guidelines were emphasized on more practice. In an individual aspect, the lowest level of practice and satisfaction was found in the aspect of learning management with the mean at 3.34 percentage point, and the learning atmosphere showed the mean at 3.41 percentage point. The highest level was found in the case of the learning management to promote self-learning that showed the mean at 4.04 percentage point, followed by the average percentage point of 4.03 that was found in the aspect of learning management that was suitable to the learners' fundamental background. 2) The comparison of the learners' skills that were improved to meet the criterion set was found to be at the high level with the statistically significant difference at .05.

Keywords: Practical skills; Cooperate Practical training

1. บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งในการที่จะช่วยพัฒนาให้บุคคลมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสอนเนื้อหาตามหลักสูตรกำหนดนั้น เป็นกระบวนการเรียนรู้โดยตรงหรือบอกความรู้โดยตรง การอธิบายเนื้อหา การใช้สื่อประกอบ และการสาธิตให้ปฏิบัติตาม การวัดผลและการประเมินผลด้วยวิธีทดสอบที่เน้นการวัดความรู้และความเข้าใจ โดยผู้เรียนส่วนใหญ่ขาดทักษะที่จำเป็นในการจัดการ การแก้ปัญหา การปฏิบัติงานมอบหมายไม่ประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ และขาดจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่า การสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติเป็นรูปแบบการสอนที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนนำความรู้และทักษะจากสถานการณ์เดิมที่พบในกระบวนการเรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริงที่แตกต่างกันในการประกอบอาชีพ ซึ่งการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัตินั้นจะสามารถทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ เป็นการศึกษากระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลทั้งด้านความรู้ความสามารถความเข้าใจความชำนาญหรือทักษะปฏิบัติ และด้านทัศนคติ ค่านิยมให้เป็นไปในทิศทางที่ทำให้บุคคลเจริญอย่างเต็มที่ (UNESCO, 1984 อ้างถึงใน จรัสศรี พัวจินดาเนตร, 2553) ถ้าผู้เรียนขาดทักษะการเรียนรู้ อาจส่งผลให้ไม่สามารถนำไปปฏิบัติงานได้ ซึ่งทักษะการเรียนรู้สามารถฝึกฝนได้ด้วยการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนวิชาอาชีพ (ทศนา แคมมณี, 2560) ซึ่งนวลจิตต์ เขวกีรติพงศ์ (2534) เป็นผู้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ 3 ยุทธวิธี โดยอาศัยแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติ 9 ประการ ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเพื่อพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานสำหรับรายวิชาฝึก

ประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐศาสตร์ เช่น กระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม กระบวนการวิเคราะห์ภาระงาน การจัดลำดับความสำคัญจำเป็น ลำดับงานจากง่ายไปหายาก ซึ่งผู้เรียนจะได้ฝึกปฏิบัติการลงมือปฏิบัติจริง ร่วมกับผู้อื่นในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับการทำงานจริง ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวทางดังกล่าว มาประยุกต์ใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด และพัฒนารูปแบบดังกล่าวให้สอดคล้องกับบริบทได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น จากความสำคัญและความต้องการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเล็งเห็นว่า การประยุกต์ใช้แนวคิด รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการปฏิบัติในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐศาสตร์ ของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด นักศึกษา ควรตระหนักให้ความสำคัญกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทั้งนี้เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างเหมาะสม ทั้งในด้านการศึกษาค้นคว้าในระดับที่สูงขึ้นไป และเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานในรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐศาสตร์ที่เน้น ทักษะการปฏิบัติสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะในระดับที่สามารถปฏิบัติงานให้มีคุณภาพได้ ถึงเกณฑ์ที่ต้องการ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย เป็นการวิจัยเฉพาะการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพทางรัฐศาสตร์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2561 จำนวน 91 รูป/คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling)
2. เทคนิค วิธีการ หรือนวัตกรรมที่ใช้ ได้แก่ รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติงานฝึกประสบการณ์ วิชาชีพทางรัฐศาสตร์ โดยใช้แบบทดลองกลุ่มเดียว (One-Group Pretest Posttest Design) โดยการ ทดสอบก่อนการทดลองและทดสอบหลังการทดลอง
3. ขั้นตอนและแผนการทดลอง ผู้วิจัยเป็นอาจารย์ผู้สอนเองตามเนื้อหาสาระของนวัตกรรม ได้แก่ รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐศาสตร์ ที่นำมาใช้โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

รูปแบบการสอนแบบเน้นทักษะปฏิบัติ (นวลจิตต์ เชาวศิริพิงษ์, 2535) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน 2) ชี้นำความรู้ 3) ชี้นำปฏิบัติ 4) ชี้นำประเมินผล

4. เครื่องมือวิจัยในการทดลองครั้งนี้ได้สังเคราะห์จากทฤษฎีแนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย เครื่องมือดังต่อไปนี้ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ 2) แบบประเมินทักษะปฏิบัติก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนรายละเอียดดังนี้

4.1 แผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยศึกษาคำอธิบายรายวิชาและผลลัพธ์การเรียนรู้ วิธีสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติเขียนแผนการเรียนรู้ จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา และนำไปทดลองใช้ สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา คือ แผนการเรียนรู้ที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไปแล้วนำแผนที่ผ่านการพิจารณาแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษา

4.2 แบบประเมินทักษะปฏิบัติผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยวิเคราะห์จากผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชา ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยศึกษาคำอธิบายรายวิชาและผลลัพธ์การเรียนรู้ และนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา และนำไปทดลองใช้

4.3 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อวิธีสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติเป็นแบบสำรวจความเรียงที่มีข้อความปลายเปิดที่เกี่ยวข้องกับรอบงานวิจัย โดยดำเนินการเก็บข้อมูลการประเมินทักษะปฏิบัติก่อนเรียนในสัปดาห์ที่ 2 ของการเรียนและทดสอบหลังเรียนในสัปดาห์สุดท้ายของการเรียนการสอน ผู้วิจัยประเมินทักษะปฏิบัติของนักศึกษาหลังการสอนแต่ละบทเรียนในสัปดาห์ต่อไปเพื่อดูความคงทนของความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างการจัดการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนดังนี้

5.1 ขั้นตอนการสอน การชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจกับนักศึกษาถึงวิธีการ จุดประสงค์และวิธีการประเมินผลการทำงานปฏิบัติก่อนสอนทฤษฎีเหมาะสำหรับเนื้อหางานปฏิบัติที่มีลักษณะไม่ซับซ้อนหรือเป็นงานปฏิบัติที่ผู้เรียนเคยมีประสบการณ์มาบ้างแล้วเป็นงานเสี่ยงต่อชีวิตน้อยมีขั้นตอนดังนี้ คือ 1) ขั้นนำ หมายถึง การแนะนำ แนะนำงานที่เหมาะสม และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และเห็นคุณค่าในงานนั้น 2) ขั้นให้ความรู้ หมายถึง ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่จะทำ 3) ขั้นฝึกปฏิบัติ หมายถึง ผู้เรียนลงมือทำงาน ทำตามแบบ หรือเลียนแบบ หรือลองผิดลองถูก ก่อนแล้วลองทำเอง ผู้สอนคอยสังเกตให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นระยะๆ จนทำได้ถูกต้อง ฝึกหลายครั้งจนชำนาญ และ 4) ขั้นประเมินผล หมายถึง ผู้เรียนได้รับการประเมินทักษะปฏิบัติ และลักษณะนิสัยในการทำงาน และความยั่งยืนคงทน โดยดูความชำนาญถ้าชำนาญก็จะทำได้ดีและนาน

5.2 ดำเนินการปฐมนิเทศ และนิเทศติดตาม ผู้รับผิดชอบดำเนินการอบรมโดยจะเน้นความรู้ความเข้าใจหลักการ ความสำคัญและประโยชน์ที่นักศึกษาจะได้รับกระบวนการ แนวปฏิบัติของนักศึกษาที่ต้องปฏิบัติตามองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพเฉพาะเพื่อเตรียมความพร้อมทางวิชาการ คณะ/สาขาวิชา จะเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการอบรม เนื้อหาการอบรมควรเน้นความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพโดยเฉพาะ เพื่อเพิ่มเติมความรู้และทักษะให้แก่ศึกษาก่อนไปปฏิบัติ

งานการอบรมทักษะที่ทำให้เกิดความพร้อมในการปฏิบัติงาน คณะดำเนินการจัดการอบรมในหัวข้อต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมในการทำงานและการใช้ชีวิต เช่น ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสำหรับการปฏิบัติงาน ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ทักษะการเขียนจดหมายสมัครงาน เทคนิคการสัมภาษณ์งาน เทคนิคการเขียนรายงานและนำเสนอ การพัฒนาบุคลิกภาพ วัฒนธรรมองค์กร คุณธรรมจริยธรรมกับการทำงาน เป็นต้น

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย ผู้วิจัยได้หาค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบทดสอบ ก่อนและหลังการทดลองและเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติระหว่าง T1 และ T2 วิเคราะห์ผลแบบวัดความพึงพอใจ ด้วยวิธีการทางสถิติ

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สถิติที่ใช้ความถี่ (frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) t-test (Dependent Samples) กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ $P = 0.05$

4. สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานในรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐศาสตร์ที่เน้นทักษะการปฏิบัติสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ดพบว่า แนวทางการปฏิบัติงานในรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐศาสตร์ที่เน้นทักษะการปฏิบัติสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้แก่ 1) ขั้นนำ หมายถึง การแนะนำ แนะนำงานที่เหมาะสม และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และเห็นคุณค่าในงานนั้น 2) ขั้นให้ความรู้ หมายถึง ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่จะทำ 3) ขั้นฝึกปฏิบัติ หมายถึง ผู้เรียนลงมือทำงาน ทำตามแบบหรือเลียนแบบหรือลองผิดลองถูกก่อนแล้วลองทำเอง ผู้สอนคอยสังเกตให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นระยะๆ จนทำได้ถูกต้อง ฝึกหลายครั้งจนชำนาญ และ 4) ขั้นประเมินผล หมายถึง ผู้เรียนได้รับการประเมินทักษะปฏิบัติ และลักษณะนิสัยในการทำงาน และความยั่งยืนคงทน โดยดูความชำนาญถ้าชำนาญก็จะจำได้ดีและนาน ซึ่งนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จำนวน 91 รูป/คน โดยรวมสามารถพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะในระดับที่สามารถปฏิบัติงานให้มีคุณภาพได้ถึงเกณฑ์ที่ต้องการในระดับมาก ค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.55 และเมื่อพัฒนาตามแนวทางการปฏิบัติงานในรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐศาสตร์ที่เน้นทักษะการปฏิบัติ พบว่า นักศึกษาสาขานักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จำนวน 91 รูป/คน โดยรวมมีพัฒนาการที่ดีขึ้นซึ่งมีระดับการปฏิบัติ และความพึงพอใจในระดับมาก ค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.97

เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหา

ราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ดประกอบด้วย 1) ขั้นนำ 2) ขั้นให้ความรู้ 3) ขั้นฝึกปฏิบัติ และ 4) ขั้นประเมินผลสอดคล้องกับทฤษฎีของ เซอร์เกียตติงส์ (2534) เนื่องจากรูปแบบการเรียนการสอน 3 ยุทธวิธี ผู้สอนได้เลือกใช้อย่างเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่ทำและเกิดทักษะในการทำงานนั้นได้อย่างชำนาญตามเกณฑ์รวมทั้งมีเจตคติที่ดี และลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงานด้วย สามารถประยุกต์ใช้ในบริบทที่แตกต่างออกไป เป็นการประเมินพฤติกรรมของนักศึกษาตามสภาพจริงเป็นขั้นเป็นตอนแสดงให้เห็นถึงการประเมินความสามารถของผู้เรียนจากชิ้นงานและการปฏิบัติจริง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2544) ซึ่งเมื่อพัฒนาตามแนวทางการปฏิบัติงานในรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐศาสตร์ที่เน้นทักษะการปฏิบัติ พบว่า นักศึกษานักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ดจำนวน 91 รูป/คน จะเห็นได้ว่า โดยรวม นักศึกษามีพัฒนาการที่ดีขึ้นซึ่งมีระดับการปฏิบัติ และความพึงพอใจในระดับมากทุกด้าน สำหรับด้านที่มากที่สุด ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองและภาพรวมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนด้วยการเน้นทักษะปฏิบัติ นักศึกษามีความพึงพอใจ ที่ระดับมาก ค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.04 สอดคล้องกับ Padelford (1984) ที่ได้เสนอว่าทักษะปฏิบัติเป็นสิ่งที่จำเป็นมากในการเรียนการสอน ซึ่งผู้เรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เช่นเดียวกับที่ Davies (1971) เห็นว่า รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติจะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ดีและรวดเร็วขึ้น และวิรัช ภูมาศรี (2561) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครองมหาวิทยาลัย มกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) ผลการวิจัยพบว่า ด้านผลผลิต มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีสอดคล้องกับความต้องการ เมื่อจำแนกแต่ละประเด็นพบว่าอยู่ในระดับมากทุกประเด็น ได้แก่ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านภาวะผู้นำด้านการยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล และด้านความรู้ความสามารถหลักสูตรรัฐศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครองมหาวิทยาลัย มกุฏราชวิทยาลัย จุดเด่น คือปรัชญา/วิสัยทัศน์ พันธกิจของหลักสูตรมีความทันสมัย รองลงมา ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนเหมาะสมกับความรู้พื้นฐานของผู้เรียนระดับมาก ค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.03 สอดคล้องกับทฤษฎีของ เซอร์เกียตติงส์ (2535) กล่าวว่า การสอนงานปฏิบัติก่อนสอนทฤษฎีเหมาะสำหรับเนื้อหางานปฏิบัติที่มีลักษณะไม่ซับซ้อนหรือเป็นงานปฏิบัติที่ผู้เรียนเคยมีประสบการณ์มาบ้างแล้ว เป็นงานเสี่ยงต่อชีวิตน้อยมีขั้นตอนที่กระตุ้นความสนใจและเห็นคุณค่า ผู้เรียนมีการปฏิบัติสังเกตและจดบันทึก วิเคราะห์การปฏิบัติและสังเกตการณ์ร่วมกันวิเคราะห์พฤติกรรมการปฏิบัติและอภิปรายผลการเสริมความรู้จากผลการวิเคราะห์และอภิปรายการปฏิบัติผู้สอนเสริมความรู้ที่เป็นประโยชน์ และผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานใหม่เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องผ่านกระบวนการติดตามประเมินผลด้านทักษะปฏิบัติ ลักษณะนิสัยและความคงทนของการเรียนรู้จากความชำนาญ

2. ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะในระดับที่สามารถปฏิบัติงานให้มีคุณภาพได้ถึงเกณฑ์ที่ต้องการ พบว่า สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับบุญธง วสุรีย์ (2546) อุบล สุทธิเนียม และคณะ (2553) รวีวัตร สิริภูบาล (2543) เห็นว่า ความสามารถในการเชื่อมโยงทักษะปฏิบัติกับความรู้ในเนื้อหาพัฒนาการอย่างมีนัยสำคัญโดยผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด

6. ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนสามารถส่งเสริมการปฏิบัติงานในรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางรัฐศาสตร์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสามารถนำรูปแบบไปปรับใช้กับการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่ต้องการให้ผู้เรียนฝึกทักษะให้เกิดความชำนาญได้

2. ในการนำรูปแบบการสอนทักษะการปฏิบัติ ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในหลายช่องทาง เช่น สื่อออนไลน์ การบริการให้คำปรึกษา และคอยกระตุ้นให้นักศึกษาคิดตามอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการปฏิบัติและสามารถสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ดังนั้นครั้งต่อไปผู้วิจัยควรคำนึงถึงตัวแปรต่างๆ ที่อาจเป็นอุปสรรคในการดำเนินการทดลอง เช่น กลุ่มอายุ เพศ และความถนัดเฉพาะ และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพื่อให้การวิจัยเกิดประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ทิตนา แหมมณี. (2560). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวลจิตต์ เชาวเกียรติพิงค์. (2534). *การพัฒนาแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติสำหรับผู้สอนวิชาชีพ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญธง วสุรีย์. (2546). *การพัฒนาแบบการสอนเพื่อการถ่ายทอดทักษะปฏิบัติสำหรับอาชีวอุตสาหกรรม*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2544). *คู่มือสัมมนาเสริมชุดวิชา 24703 การพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินการศึกษา ครั้งที่ 2*. แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รวีวัตร สิริภูบาล. (2543). *การพัฒนาแบบจำลองระบบฝึกอบรมผู้สอนเชิงทักษะปฏิบัติ*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- วิราษ ภูมาศรี และคณะ. (2562). การประเมินหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครองมหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554). *วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 2(2).
- อุบล สุทธิเนียม และคณะ. (2553). ผลของการใช้กระบวนการจัดการความรู้ต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวิชาปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล. *เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติเรื่อง กำลังคนด้านสุขภาพกับการบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ 2-4 มิถุนายน 2553*.
- Davies, I.K. (1971). *Instructional Technique*. New York : Mcgraw-Hill.
- Padelford, H. (1984). *Psychomotor Skill Acquisition in Technical Subjects. Presented at the American Vocational Association Convention*. New Orleans. (Unpublished Manuscript).
- Prosser, C.A; & Allen, C.R. (1925).
- UNESCO. (1984). *Glossary of Educational Technology Terms*. Paris: UNESCO.